

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 657.478.2:005.001.85.004.14

ОБЛІК ДОХОДІВ І ВИТРАТ: НАПРЯМИ ГАРМОНІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

DOI 10.30838/P.ES.2224.040719.128.553

JEL: G18, M41

Васильєва В. Г., к.е.н.,
Семенюк Д. Ю.

Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро

Виконано порівняльний аналіз практики обліку, оцінки, визначення та класифікації доходів та витрат за міжнародними стандартами та національними стандартами бухгалтерського обліку та окреслено проблемні питання щодо удосконалення обліку доходів та витрат за національними стандартами та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. На основі порівняння національних стандартів та міжнародних стандартів, розглянуто основні характеристики та особливості класифікації доходів та витрат. Обґрунтовано доцільність користування Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку в Україні. Викладено об'єктивну необхідність застосування практики ведення бухгалтерського обліку за Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та окреслення переваг використання такої практики, встановлено відповідності Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та Положень (Стандартів) бухгалтерського обліку, щодо обліку доходів та витрат з урахуваннями вітчизняної та міжнародної практик, досліджені показники групування доходів за видами діяльності з досвіду Положення (Стандарту) бухгалтерському обліку та Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку. Проведено порівняльний аналіз розкриття інформації про фінансові результати за міжнародними стандартами та національними стандартами. Розглянуто сучасну практику складання та подання Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) відповідно до міжнародних стандартів та національних стандартів. Обґрунтовано необхідність для підприємств України застосування міжнародних стандартів фінансової звітності. Проведено порівняльний аналіз розкриття інформації про фінансові результати за міжнародними стандартами та національними стандартами. Розглянуто економічну сутність та особливості звіту про фінансові результати в процесі адаптації фінансової звітності до міжнародних стандартів. Досліджено регулятивні аспекти звіту про фінансові результати, що є актуальним питанням,

внаслідок приведення національної системи бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Ключові слова: дохід; витрати; фінансові результати; фінансова звітність; звіт про фінансові результати; міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО); національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (НП(С)БО)

UDC 657.478.2:005.001.85.004.14

INCOME AND EXPENDITURE ACCOUNTING: AREAS OF HARMONIZATION OF INTERNATIONAL AND NATIONAL FINANCIAL ACCOUNTING STANDARDS

DOI 10.30838/ P.ES.2224.040719.128.553

JEL: G18, M41

**Vasilyeva V., PhD in Economics
Semenyuk D.**

University of Customs and Finance, Dnipro

Comparative analysis of accounting, valuation, determination and classification of income and expenses by international and national accounting standards has been performed, and problems of improvement of accounting of income and expenses by national and international accounting standards are outlined. Based on the comparison of national standards and international standards, the main characteristics and features of the classification of income and expenditure are considered. The expediency of using International Accounting Standards in Ukraine is substantiated. The objective necessity of applying the practice of accounting according to International Accounting Standards and outlining the benefits of using such practice is stated, the correspondence of the International Accounting Standards and Accounting Regulations (Standards), regarding accounting of income and expenses taking into account national and international practices, international and national accounting standards is investigated income grouping by type of experience in the Accounting Standards (Standard) and International Standard accounting. A comparative analysis of disclosure of financial results by international standards and national standards has been carried out. The current practice of compiling and presenting the Financial Statements (Income Statement) in accordance with international and national standards is reviewed. The necessity for application of the international financial reporting standards for Ukrainian enterprises is substantiated. A comparative analysis international and national accounting standards of disclosure of financial results by international standards and national standards has been carried out. The economic essence and features of the financial statement in the process of adapting the financial statements to international standards are considered. The regulatory aspects of the statement of financial performance have been

investigated, which is a pressing issue as a result of bringing the national accounting system into line with international accounting standards.

Keywords: income; costs; financial results; Financial Statements; statement of financial performance; International Accounting Standards (IAS); National Accounting Standard (NP(S)AS)

Актуальність. Вся підприємницька діяльність пов'язана з пошуками шляхів отримання великого обсягу доходу та раціонального використання прибутку. Одним із головних засобів отримання великого обсягу доходів є зменшення витрат. Облік доходів і витрат від реалізації товарів, робіт та послуг забезпечує формування фінансового результату діяльності і займає важливу роль у формуванні добробуту, тому великого значення та актуальності набуває необхідність розглянути, чим відрізняється практика формування доходів та витрат за міжнародними і національними стандартами. Важливим є і виділення відмінностей у фінансових звітах за національними і міжнародними стандартами, тому що в Україні мають застосування і перші, і другі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми та перспективи удосконалення бухгалтерського обліку в Україні на основі МСБО та в умовах інтеграції досліджували такі науковці, як: Бутинець, С. Голов, О. Губачова, В. Костюченко, Ю. Кузьмінський, В. Пархоменко, В. Сопко та інші. Однак ряд важливих питань методології й організації бухгалтерського обліку в сучасних умовах залишаються не вирішеними повною мірою. Це стосується насамперед гармонізації ведення бухгалтерського обліку й фінансової звітності за національними стандартами, а також визначення основних шляхів удосконалення бухгалтерського обліку в Україні на основі міжнародного досвіду.

Метою статті є порівняння практики обліку, оцінки, визначення та класифікації доходів і витрат за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку та окреслення проблемних питань щодо удосконалення останніх, а також дослідження, принципи групування та відображення статей у фінансових звітах за міжнародними і національними стандартами.

Виклад основних результатів дослідження. У зв'язку з прагненням українського народу жити і працювати в європейському середовищі, з розвитком міжнародної співпраці, створенням в Україні нових підприємств із залученням іноземних інвестицій, а також виходом існуючих вітчизняних підприємств на міжнародні ринки виникає

необхідність подальшого реформування національної системи бухгалтерського обліку. Глобалізація економічних процесів зумовила потребу в зіставленні фінансової звітності та гармонізації публічної інформації на міжнародному рівні.

Одним із шляхів гармонізації є поступове запровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) до облікової практики окремих категорій суб'єктів господарювання.

Методологічні основи обліку доходів і відображення їх у звітності визначаються МСФЗ 18 «Дохід» і П(С)БО 15 «Дохід».

Порівняння основних положень зазначених стандартів свідчить про наявність багатьох спільних моментів. Це, насамперед, стосується критеріїв визнання доходу, класифікації доходів за видами діяльності, оцінки доходів, порядку відображення у звітності тощо. Разом із тим, між цими стандартами існують відмінності, які відображені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Порівняння міжнародного та національного стандартів з обліку доходів

Ознаки	П(С)БО 15 «Дохід»	МСФЗ 18 «Дохід»
1	2	3
Поняття доходу	Не розглядається. Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу.	Дохід - це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає у ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу.
Не визнаються доходами	Доходами не визнаються: суми податків і обов'язкових платежів, які підлягають перерахуванню до бюджету й позабюджетних фондів; суми надходжень за договором комісії, агентським та іншим аналогічним договором на користь комітента, принципала тощо. Також, не визнаються доходами: суми попередньої оплати, авансів у рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження від первинного розміщення цінних паперів.	Не розглядається.
Оцінка доходу	Дохід відображається в бухгалтерському обліку в сумі справедливої вартості активів, які отримані або підлягають отриманню	Сума доходу оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації або компенсації, яка має бути отримана з урахуванням суми будь-якої торговельної знижки чи знижки з обсягу, що надається підприємством.
Класифікація доходів	Доходи класифікуються за такими групами: а) дохід (виручка) від реалізації продукції; б) чистий дохід від реалізації продукції; в) інші операційні доходи; г) фінансові доходи; д) інші доходи; Окрема увага приділяється визнанню доходів цільового фінансування	Передбачає наступні види доходів: а) дохід від реалізації товарів; б) дохід від надання послуг; в) відсотки, роялті, дивіденди. Якщо підприємство залишає тільки незначний ризик володіння, операція вважається реалізацією і дохід визнається

Джерело: розроблено авторами на основі [7] і [9]

Порівнюючи основні положення цих стандартів можна сказати, що структура МСБО 18 є значно ширшою, ніж П(С)БО 15 та існують також відмінності у змісті даних положень.

Згідно з МСБО 18, дохід – це валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає у ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання, коли власний капітал зростає в результаті цього надходження, а не в результаті внесків учасників власного капіталу[7].

Що стосується П(С)БО 15 «Дохід», то поняття доходу як такого в ньому не розглядається. Але згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу[12].

Отже, визначення поняття «дохід» за МСБО не враховує збільшення активу та зменшення зобов'язань, а лише розглядає зростання власного капіталу, а це може впливати на методику облікового відображення господарських операцій.

Можна виділити ще деякі відмінності щодо обліку доходів за П(С)БО та МСБО:

- за МСБО при визнанні доходу враховується не тільки юридична сутність господарських операцій, але й економічний зміст (переваги та ризику володіння);

- невідповідність положень виникає, коли товари продані з гарантією. Визнання доходу відбувається в день продажу за П(С)БО, хоча існує ймовірність майбутніх витрат по гарантіям;

Спільною рисою є те, що дохід оцінюється за справедливою вартістю.

Отже, за національними стандартами доходами не визнаються: сума попередньої оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума авансу в рахунок оплати продукції (товарів, робіт, послуг); сума завдатку під заставу або в погашення позики, якщо це передбачено відповідним договором; надходження від первинного розміщення цінних паперів.

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» розроблено відповідно до міжнародних стандартів. Хоча окремого міжнародного стандарту, який визначає методологію обліку витрат і порядок їх розкриття у фінансовій звітності немає. Питання, що

стосуються поняття, оцінки, визнання та класифікації витрат, розкриваються у Концептуальній основі фінансової звітності, МСФЗ 1.

Так, у Концептуальній основі фінансової звітності витрати розглядаються як зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення власного капіталу, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам [4].

Порівняємо умови визнання витрат, наведених у П(С)БО 16 «Витрати» та в Концептуальній основі фінансової звітності. (табл. 2).

Таблиця 2 – Порівняння умов визнання витрат згідно П(С)БО 16 «Витрати» та Концептуальної основи фінансової звітності

П(С)БО 16	Концептуальна основа фінансової звітності
Відбувається зменшення активів або збільшення зобов'язань (п.5)	Виникає зменшення економічних вигід, пов'язаних зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань (п. 94)
Витрати можуть бути достовірно визначені (п.6)	Зменшення економічних вигід можна достовірно визначити (п.94)
Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони були здійснені (п.7)	Витрати визнаються у звіті про прибутки та збитки на основі безпосереднього зв'язку між понесеними витратами та заробленим доходом від конкретних статей (п.95)
Якщо актив забезпечує одержання економічних вигід протягом кількох періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості між відповідними звітними періодами (п.8)	Якщо очікується виникнення економічних вигід протягом кількох облікових періодів і їх зв'язок з доходом може бути визначений тільки в широких межах, витрати визнаються, на основі процедур систематичного та раціонального розподілу (КО п.96)
Не розглядається	Визнаються негайно, коли видатки не надають майбутніх економічних вигід або тоді та тією мірою, якою майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати визнанню як актив у балансі (п.97)
	Витрати визнаються також у Звіті про прибутки та збитки в тих випадках, коли виникають зобов'язання без визнання активу, як у випадку виникнення зобов'язань щодо гарантії продукції (п.98)

Джерело: розроблено авторами на основі [10] і [4]

Класифікація та групування витрат найбільш детально розглянуті в П(С)БО 16 «Витрати».

За МСФЗ витрати визнаються на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками по конкретних статтях доходів, що припускає одночасне визнання прибутків і витрат що виникають безпосередньо і спільно від одних і тих же операцій або інших подій [8].

Відповідно до П(С)БО 16 «Витрати», витрати визнають у звітності в момент вибуття активу або збільшення зобов'язання, які призводять до зменшення власного капіталу, на основі систематичного та раціонального їх розподілу протягом тих звітних періодів, коли надходять відповідні економічні вигоди [10].

На відміну від міжнародних стандартів в П(С)БО 16 «Витрати» не розглядається категорія «збитки».

При вивченні питання обліку доходів та витрат за П(С)БО та МСБО, важливою темою для вивчення є розкриття інформації про фінансові результати у форматі міжнародних та національних стандартів.

Перехід на ведення обліку за міжнародними стандартами в Україні призвів до розробки національних стандартів обліку, спрямованих на отримання взаємопогодженої, цілісної системи бухгалтерського обліку, яка є надійним джерелом достовірної інформації про фінансовий стан та результати господарської діяльності підприємства.

Для того, щоб фінансова звітність загального призначення задовольняла потреби максимальної кількості користувачів, необхідно визначити базові вимоги до форми і обсягу інформації, яка надається. Все це розкривається в МСФЗ 1 «Подання фінансових звітів» і у вітчизняному обліку в НП(С)БО 1.

Порівнюючи вимоги МСБО 1 та НП(С)БО 1 до формування Звіту про фінансові результати, можна сказати, що вимоги до складання Звіту про фінансові результати відповідно до НП(С)БО 1 забезпечили наближення цього звіту до складу Звіту про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід. Зокрема, наведення інформації про інший сукупний дохід. Якщо МСБО 1 допускає альтернативи в поданні інформації про інший сукупний дохід, то у вітчизняній звітності запропоновано безальтернативний гібрид подання фінансових результатів – єдиний звіт із двох окремих розділів (один призначений для відображення фінансових результатів, інший – для формування іншого сукупного доходу) [13].

Таблиця 3 – Порівняння положень НП(С)БО та МСБО стосовно формування Звіту про фінансові результати

Положення	НП(С)БО	МСФЗ
1	2	3
Формат	Форма регламентована. Визначає єдину форму та порядок заповнення статей Звіту про фінансові результати. Операційні витрати подаються за функціями у розділі I та за елементами у розділі III	Форма не регламентована. Визначено, що Звіт про прибутки та збитки має містити певні рядки. Чіткі вказівки щодо заповнення Звіту відсутні. Можливий вибір класифікації операційних витрат: за функціями або за характером (елементами)
Деталізація інформації	Наведення додаткових рядків, заголовків або підсумків не передбачено (крім інших податків з обороту та частки меншості у консолідованому звіті)	Додаткові рядки, заголовки та проміжні підсумки слід подавати у звіті, якщо цього вимагають інші стандарти або якщо це необхідно для правдивого відображення фінансових результатів діяльності підприємства
Розкриття інформації про види діяльності	Операційна, фінансова, інвестиційна	Звичайна (основна, операційна, фінансова, інша)
Подання доходів та витрат	Доходи та витрати звичайної діяльності поділено на: операційні; фінансові; інші	У додатку до МСБО 1 наведено приклади звітів про фінансові результати, де доходи і витрати звичайної діяльності подано у такому розрізі: пов'язані з операціями; пов'язані з фінансовими інвестиціями та залученням фінансування

Джерело: розроблено на основі [1, с. 183]

Оскільки міжнародними стандартами не передбачено регламентованих вимог до форми звіту про фінансові результати, назв його статей та їх розташування, то жорстка регламентація звіту про фінансові результати за національними стандартами та великий ступінь деталізації його статей не суперечать міжнародним стандартам. Проте є і невідповідності, наприклад, підхід до подання іншого сукупного доходу відповідно до НП(С)БО 1 не дає змоги виконати вимогу МСБО 1 щодо окремого подання статей іншого сукупного доходу, які в подальшому будуть рекласифіковані в прибуток або збиток за умови виконання певних умов, та статей, які не підлягатимуть перекласифікації.

Також сьогодні на законодавчому рівні визначено перелік суб'єктів господарювання, які зобов'язані складати звітність за міжнародними стандартами. У Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову

звітність в Україні» зазначено, що підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, підприємства, які здійснюють діяльність із видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами [11].

Висновки. Міжнародні стандарти не тільки узагальнюють накопичений досвід різних країн, але й активно впливають на розвиток національних систем бухгалтерського обліку й звітності.

1. Аналіз змісту національних П(С)БО свідчить про необхідність їх постійного розвитку та удосконалення відповідно до змін, що відбуваються в економіці країни. Умови часу висувають вимоги до розвитку П(С)БО у таких напрямках:

– конкретизації певних понять та термінів, що передбачені П(С)БО та обумовлені потребами змін, що відбуваються;

– постійні дослідження з метою оперативного усунення розбіжностей що існують між МСБО та П(С)БО, а саме доопрацювання існуючих П(С)БО та розробка нових, які б відповідали потребами економіки.

2. Дослідження щодо змісту П(С)БО ускладнюється цілим рядом проблем, які потребують вирішення на перспективу, а саме:

– недосконала нормативно-законодавча база щодо регулювання П(С)БО, відповідно до змін в економіці;

– відсутність єдиного підходу та різночитання методичних матеріалів, положень інструкцій з різних спеціалізованих друкованих видань;

– низький рівень кваліфікації бухгалтерів та їх непідготовленість до змін у системі бухгалтерського обліку у зв'язку з її трансформацією та реформування.

3. Між системами звітності є багато спільного, це зумовлено тим, що в основі П(С)БО Україна використала міжнародні стандарти. В МСФЗ в останні періоди були внесені численні зміни, але зміни в П(С)БО вносяться повільно, тому з роками і віддаляють їх від МСФЗ.

4. Гармонізація фінансової звітності відповідно до вимог ЄС сьогодні є досить актуальною і набирає обертів. Звітність, яка відповідає

принципам МСФЗ, забезпечує повноту і достовірність інформації щодо діяльності підприємства. Тобто дає змогу оцінити та проаналізувати привабливість суб'єкта господарювання з погляду інвесторів і кредиторів. На сьогоднішньому етапі впровадження міжнародних стандартів країна вже заклала фундамент і постійно працює над побудовою якісної системи бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Після аналізу змісту НП(С)БО можна стверджувати про подібність його положень з положеннями міжнародних стандартів, однак все ще є розбіжності. Зокрема, у таких питаннях, як відображення інших операційних та інших доходів і витрат, класифікації видів діяльності, наведення компонентів іншого сукупного доходу, форматів представлення елементів операційних витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспектив розвитку: монографія : Центр учбової літератури, 2007. 522 с.
2. Доходи та витрати: облік за міжнародними та національними стандартами / Т.Г. Рзаєва та ін. *Вісник ЖНУ*. 2010. №5, т.3. С. 246 – 251.
3. Карпець К.В. Трансформація фінансової звітності відповідно до МСФЗ : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон-их наук : 09.00.2013. Харків, 2016. 40 с.
4. Концептуальна основа фінансової звітності РМСБО від 01.09.2010 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_009.
5. Ловінська Л. Г. Державне регулювання бухгалтерського обліку в Україні: мета і сфера впливу . *Фінанси України*, 2012. № 4. С. 56-66.
6. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансової звітності» від 01.01. 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013.
7. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід» від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929-025>.
8. Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010.
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» № 627 від 27.06.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» № 627 від 27.06.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996–XIV від 16.07.1999 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 226 від 31.05.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
13. Харламова О.В. МСФЗ-звітність: новації в розкритті інформації – Все про бухгалтерський облік, 2013. № 33. С. 42–47.

REFERENCES:

1. Gholov S.F. (2007). Bukhghaltersjkyj oblik v Ukrajinі: analiz stanu ta perspektyv rozvytku [Accounting in Ukraine: an analysis of the state and prospects of development]. *monohrafija : Centr uchbovoji literatury – monograph: Center for Educational Literature*, 522 s. [in Ukrainian].
2. Rzajeva T.G. (2010). Dokhody ta vytraty: oblik za mizhnarodnymy ta nacionaljnymy standartamy [Revenues and expenses: accounting by international and national standards]. *Visnyk ZhNU – ZhNU Bulletin*, 3, 246 – 251 [in Ukrainian].
3. Karpecj K.V. (2016). Transformacija finansovoji zvitnosti vidpovidno do MSFZ [Transformation of IFRS financial statements]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].
4. Konceptualjna osnova finansovoji zvitnosti RMSBO [The conceptual basis for the financial statements of the IASB]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_009 [in Ukrainian].
5. Lovinsjka L. Gh. Derzhavne rehuljuvannja bukhghaltersjkocho obliku v Ukrajinі: meta i sfera vplyvu [State regulation of accounting in Ukraine: the purpose and scope of influence]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, 4, 56-66 [in Ukrainian].
6. Mizhnarodnyj standart bukhghaltersjkocho obliku 1 «Podannja finansovoji zvitnosti» [International Accounting Standard 1 “Presentation of Financial Statements”]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_013 [in Ukrainian].
7. Mizhnarodnyj standart bukhghaltersjkocho obliku 18 «Dokhid» [International Accounting Standard 18 "Revenue"]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929-025> [in Ukrainian].
8. Mizhnarodni standarty finansovoji zvitnosti (IFRS) [International Financial Reporting Standards (IFRS)]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010 [in Ukrainian].
9. Polozhennja (standart) bukhghaltersjkocho obliku 15 «Dokhid» [Regulation (Standard) of Accounting 15 "Revenue"]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99> [in Ukrainian].

10. Polozhennja (standart) bukhghaltersjkoĝo obliku 16 «Vytraty» [Accounting Standard (Standard) 16 "Expenses"]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00> [in Ukrainian].
11. Zakon Ukrajinu «Pro bukhghaltersjkyj oblik ta finansovu zvitnistj v Ukrajinu» [Law of Ukraine ‘On accounting and financial reporting in Ukraine’]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennja Nacionaljnogo polozhennja (standartu) bukhghaltersjkoĝo obliku «Zagaljni vymoghy do finansovoji zvitnosti» [On approval of the National Regulation (Standard) of Accounting "General Requirements for Financial Reporting"]. (n.d.). *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: [//zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13) [in Ukrainian].
13. Kharlamova O.V. (2013). FZ-zvitnistj: novaciji v rozkrytti informaciji [IFRS Reporting: New Disclosures]. Vse pro bukhghaltersjkyj oblik – All about accounting, 33. 42–47 [in Ukrainian].